

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD BRATISLAVA

Leškova 17, 811 04 Bratislava

Naše číslo: BA-2012/1135-5/4542/JUR
V Bratislave, dňa 11.7.2012

Krajský pamiatkový úrad Bratislava podľa § 9 ods.5 a § 11 ods.1 zákona NR SR č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu (ďalej len pamiatkový zákon) je miestne a vecne príslušným správnym orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu a podľa § 46 zákona č.71/67 Zb. o správnom konaní v znení neskorších zmien a doplnkov (správny poriadok) vydáva toto

r o z h o d n u t i e

Krajský pamiatkový úrad Bratislava (ďalej len KPÚ BA) podľa § 32 ods. 4 a § 33 ods. 4 pamiatkového zákona po preskúmaní zámeru obnovy - komplexnej obnovy vstupného mosta a hlavného portálu kaštieľa v Stupave, uvedeného v žiadosti prijatej dňa 25.6.2012, predloženého Bratislavským samosprávnym krajom, Sabinovská ul. 16, 820 05 Bratislava, vlastníkom kaštieľa a parku, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou zapísanou v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 540/1 (parcelné čísla: kaštieľ 724, most 726/1, k. ú. Stupava), konštatuje, že **predpokladané práce sú z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom prípustné pri dodržaní nasledovných podmienok:**

1. Vlastník resp. ním poverená osoba zabezpečí vykonanie statického posudku zameraného na zistenie príčin statických - stavebných porúch konštrukcií prístupového mosta a architektonicko-historického výskumu, ktorý bude pozostávať z archívneho a sondážneho výskumu stavby mosta, jeho nadzemných a podzemných stavebných konštrukcií, prioritne s identifikáciou sekundárnych a nehodnotných stavebných úprav. Pre výskumné, ďalšie prípravné ale aj projektové dokumentácie je potrebné zabezpečiť komplexné geodetické zameranie stavby mosta.
2. Výskum môže vykonať len oprávnená osoba v zmysle § 35 pamiatkového zákona.
3. Statický posudok a architektonicko-historický výskum predložiť na vydanie záväzného stanoviska KPÚ BA, po ich schválení budú podkladom pre spracovanie projektovej dokumentácie statického zabezpečenia a obnovy mosta.
4. V prípade realizácie zemných prác resp. zásahov pod úroveň terénu pri uvedenom posudku a výskume je potrebné ich zahájenie oznámiť 7 dní vopred preukázateľným spôsobom KPÚ BA, ktorý zabezpečí štátny dohľad zodpovedným archeológom KPÚ BA.
5. Oprávnené osoby, ktoré budú vykonávať výskumy sú povinné oznámiť KPÚ Bratislava začatie výskumov 7 dní vopred, prihliadať na záujmy chránené osobitnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, postupovať v súlade s platnými medzinárodnými dohodami a vedeckými poznatkami s použitím vhodných a adekvátnych metód, vykonať opatrenia proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu alebo odcudzeniu ná-

lezov z výskumu, výskumom získané odborné poznatky spracovať vo výskumnej dokumentácii v zmysle vyhlášky MK SR č.253/2010, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu.

6. K obnove kamenných konštrukčných a výtvarných súčastí mosta a k obnove vstupného portálu vypracovať návrhy na reštaurovanie (pre každý objekt samostatne).
7. Reštaurátorské práce môže vykonávať len fyzická osoba, reštaurátor Pamiatkového úradu Slovenskej republiky ak ide o stav podľa § 10 ods.2 písm. j) pamiatkového zákona, alebo fyzická osoba, ktorá má odbornú spôsobilosť podľa § 5 ods.2 písm. a) až d) zákona č.200/1994 Z. z. o Komore reštaurátorov a o výkone reštaurátorskej činnosti jej členov s príslušnou špecializáciou (reštaurovanie kamenných plastík a architektonických článkov).
8. Návrh na reštaurovanie bude záväzným podkladom na realizáciu reštaurovania. Návrh na reštaurovanie musí byť vypracovaný po formálnej a obsahovej stránke v súlade s § 5 vyhlášky Ministerstva kultúry č.253/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu. Zároveň bude návrh na reštaurovanie obsahovať špecifikáciu použitých materiálov pri obnove a časový harmonogram prác.
9. Návrhy na reštaurovanie budú podľa charakteru pamiatky definovať a obsahovať:
  - a) spôsob obnovy kultúrnej pamiatky, ktorý bude pozostávať z reštaurovania zachovaných originálov a dopĺňania chýbajúcich častí, s cieľom prioritne odborne reštaurátorsky obnoviť zachované originálne prvky,
  - b) reštaurátorský výskum s dôrazom na identifikáciu pôvodne použitých sochárskych techník a povrchových úprav vrátane materiálov, pri poškodených či odstránených častiach zistenie ich pôvodných pozícií a tvarovania, identifikáciu prípadných sekundárnych úprav. Vyhodnotenie reštaurátorského výskumu bude špecifikovať východiská pre uplatnenie postupov z hľadiska zachovania súdržnosti hmoty kameňa sôch a rozsahu jeho maximálne možného zachovania v origináli, podobne i kameňa a omietkových vrstiev portálu,
  - c) umelecko-historický popis a rozbor výtvarnej výzdoby ako súčasť reštaurátorského výskumu zameraný na pôvodné riešenie výtvarného výrazu a chýbajúcich častí,
  - d) vyhodnotenie reštaurátorského výskumu z hľadiska stavu zachovania sôch, prezentácie a ďalších podmienok ochrany originálov, t.j. alternatívne návrhy reštaurovania originálov s doplnením chýbajúcich častí a záverečnej povrchovej úpravy s prinavrátením na pôvodné miesto, alebo očistenia a konzervácie originálov s ich deponovaním v zodpovedajúcom priestore a režime ochrany, pričom na pôvodné miesto na moste budú umiestnené identické kópie (kameň, umelý kameň),
  - e) návrh opatrení a ďalších technologických postupov a materiálov, zabezpečujúcich obnovu a zodpovedajúci vlhkostný režim stavebných konštrukcií podkladov a ich povrchových úprav,
  - f) požiadavky na reštaurovanie s návrhom dopĺňania chýbajúcich častí za účelom scelenia výtvarného výrazu resp. uplatnenia v rámci celku,
  - g) technologický postup a materiály, ktoré budú použité pri čistení, sanácii a reštaurovaní originálov, pri dopĺňaní chýbajúcich častí s charakteristikou určenia povrchovej a farebnej úpravy resp. retuší vrátane detailov napojenia na originálne časti,
  - h) charakter rekonštrukcie chýbajúcich častí a jej rozsah vrátane použitých technologických postupov, materiálov a vizuálneho spracovania a úpravy, so špecifikáciou odlíšenia od originálov,
  - i) záverečnú povrchovú úpravu a konzerváciu reštaurovaných častí a doplnených častí so špecifikáciou použitých materiálov a technológií.

10. V prípade potreby dočasného premiestnenia demontovaných častí mosta na dobu reštaurovania mimo objekt kaštieľa s areálom, požiada vlastník KPÚ BA o vydanie rozhodnutia, pričom v žiadosti uvedie miesto reštaurátorskej obnovy a predpokladanú dobu dočasného premiestnenia počas reštaurovania.
11. Návrhy na reštaurovanie predloží vlastník správneho orgánu na vydanie osobitného rozhodnutia minimálne 30 dní pred zahájením plánovaných prác.
12. Úpravy bezprostredného okolia mosta vrátane priekopy prerokovať v štádiu prípravy s KPÚ Bratislava, pričom prioritou bude obnova historickej situácie vrátane zelene.
13. K plánovaným prácam obnovy mosta podľa predloženého zámeru a prípravných dokumentácií vypracovať projektovú dokumentáciu na základe schválených prípravných dokumentácií a predložiť ju na vydanie záväzného stanoviska Krajskému pamiatkovému úradu v Bratislave.
14. Pri projektových prácach je potrebné prioritne uplatňovať historické riešenia a rekonštrukcie vrátane materiálových variant, pričom je nevyhnutné **koordinovať spracovanie projektovej dokumentácie obnovy mosta s návrhom na reštaurovanie a podmienkami KPÚ BA**. Uplatnenie dochovaných pôvodných technických a architektonických prvkov a v prípade potreby ich kópií je nevyhnutnou súčasťou pamiatkovej obnovy, vrátane riešenia odtoku zrážkových vôd, povrchu dlažby a pod.
15. Každú prípravnú dokumentáciu (výskumy, posudky, štúdie a pod.) a projektovú dokumentáciu obnovy je potrebné predložiť KPÚ Bratislava k vydaniu osobitného záväzného stanoviska.
16. Projektovú dokumentáciu obnovy môže spracovať len fyzická osoba oprávnená na projektovú projektovú činnosť a v priebehu jej spracovania je vlastník povinný ju prerokovať s KPÚ Bratislava z hľadiska zachovania pamiatkových hodnôt kultúrnej pamiatky.

Každú zmenu oproti alebo nad rámec tohto rozhodnutia je nutné prerokovať a schváliť správnym orgánom.

Toto rozhodnutie stráca platnosť po plynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Odôvodnenie:

Kaštieľ s areálom v Stupave je národnou kultúrnou pamiatkou, chránenou v zmysle pamiatkového zákona spolu s parkom (č. ÚZKP kaštieľa 540/1, parku 540/2). Pôvodne renesančný kaštieľ bol upravovaný a dostavaný v pol. 18. storočia, rozšírený koncom 19. storočia. Bol postavený na základoch bývalého vodného hradu a postupne sa prestavbami a adaptáciami menil zo sídla pevnostného charakteru na obytné sídlo so všetkými vymoženosťami doby, vrátane parkovej úpravy. Zásadná prestavba a adaptácia, ktorá negatívne zasiahla do historickej podstaty kaštieľa bola uskutočnená koncom 50-tych rokov 20. storočia pre účely domova dôchodcov. V súčasnosti je využívaný ako Domov sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov Kaštieľ. V rokoch 2005 – 2008 sa uskutočnila oprava a výmena častí okenných a dverných výplní, sanácia proti zavlhaniu, oprava strechy s výmenou strešnej krytiny, oprava fasád.

S využívaním kaštieľa súviseli rôzne úpravy a adaptácie, tieto výrazne zasiahli do pamiatkových architektonických a umelecko-historických hodnôt, ktoré sa dochovali v určitých častiach stavby, pričom historické vybavenie kaštieľa sa nezachovalo, resp. len v minimálnom rozsahu. Prístupový most do kaštieľa je jedným z mála dochovaných historických pôvodných prvkov aj keď v zásadne narušenom stavebno-technickom stave. Nakoľko poznatky o stavbe mosta sú nedostatočné, správny orgán pokladá za nevyhnutné uskutočniť požadované výskumy, na základe ich výsledkov budú identifikované priame predmety pamiatkovej ochrany a následne stanovená ich ochrana v rámci obnovy, ich využitia a prezentácie, ale i zhodnotenie reálnych možností využitia a nárokov na užívanie budúcim vlastníkom, vrátane možností prezentácie nálezov a hodnotných častí mosta a portálu ako prirodzenej atraktivity pamiatky a hodnoty stavby so zachovaným prostredím historickej priekopy.

Pre objektívne posúdenie stavu požaduje správny orgán ako prípravnú dokumentáciu k projektu obnovy doložiť odborné posúdenie príčin statických porúch a stavu stavebných konštrukcií s návrhom sanácie. Kamenná výtvarná výzdoba mosta bola približne v polovici 90.-tych rokov 20.storočia demontovaná a deponovaná na nádvorí a v arkádovej miestnosti pod terasou severozápadného nárožia kaštieľa. Nechránené kamenné prvky na nádvorí podliehajú vplyvom počasia a vykazujú degradáciu hmoty a značné znečistenie. Obnova mosta a portálu je teda zvlášť dôležitou aktivitou k záchrane historických originálov súčastí národnej kultúrnej pamiatky, vzhľadom na stav zachovania zásadne naliehavou.

K zámeru plánovanej obnovy a reštaurovaniu súčastí kaštieľa a jeho areálu bola za účasti zástupcov BSK a KPÚ BA uskutočnená obhliadka a ústne prerokovanie dňa 4.7.2012, stav prístupového mosta bol charakterizovaný ako značne narušený až havarijný. Záznam je súčasťou spisu.

Vzhľadom na vyššie uvedené správny orgán rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní od jeho doručenia na Krajský pamiatkový úrad Bratislava. Toto rozhodnutie je po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov preskúmateľné súdom.

PhDr. Peter Jurkovič
riaditeľ

Rozhodnutie sa doručuje:

Bratislavský samosprávny kraj, Sabinovská ul. 16, P.O.BOX 106, 820 05 Bratislava 25

Na vedomie:

Domov sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov Kaštieľ, Hlavná 13, 900 31 Stupava
Krajský pamiatkový úrad Bratislava (spis)